

Groen is doen.

Biodiversiteit

Biodiversiteit. Het is een woord dat zich niet makkelijk laat uitleggen. Biodiversiteit is de paraplu-term voor de verscheidenheid aan leven om ons heen. Aan ons de taak om dat leven in balans te houden.

“Samen zetten we Lochem in bloei”

“Biodiversiteit gaat ons allemaal aan. Een gezonde biodiversiteit zorgt voor vruchtbare bodem voor de landbouw en voor een veerkrachtige natuur. Het gaat over een rijkdom aan soorten, die samen onze leefomgeving in balans houden.

Dichtbij en ver weg

Dat is van wezenlijk belang, bijvoorbeeld voor onze boeren

en voor het mooie landschap waar we in leven. Ook verder weg is een grote verscheidenheid aan planten, dieren, kruiden en insecten belangrijk. Dit vormt wereldwijd de grondstof voor onze voedselvoorziening, voor kleding, bouwmaterialen en medicijnen.

Al het leven om ons heen

Steeds meer mensen beseffen dat biodiversiteit van levensbelang is. Ik ben er trots op, dat ook hier in Lochem, veel mensen zich op creatieve manieren inzetten voor biodiversiteit. In deze special lees je daar meer over. Samen zetten we Lochem in bloei!”

Hoe draagt de gemeente bij?

- Waar het kan, maaien we gemeentebermen 1x per jaar (of nog minder)
- Bomen (veilig) ouder laten worden
- Zonnebloemen langs maisvelden
- Geld voor houtwallen, waterpoelen, struweelhagen en boomgaarden
- Bloemenweides creëren

Lochem lijkt walhalla voor vleermuizen

Er is een groot onderzoek naar vleermuizen in ons buitengebied. Hier staan veel oude bomen, met holtes waarin de dieren graag verblijven. Snoeien of kappen kan dan niet, omdat vleermuizen beschermd zijn. De nachtelijke jagers zijn natuurlijke bestrijders van insecten, zoals de eikenprocessierups.

Tien soorten

Er zijn bij het onderzoek in onze gemeente tien soorten gevonden. In Nederland komen 16 soorten vleermuizen voor, die regelmatig gezien worden. Het is dus bijzonder te noemen dat bij ons zoveel verschillende soorten voorkomen.

Driehonderd insecten per nacht

Alle Nederlandse vleermuizen zijn insecteneters. Bij een gezonde insectenstand zorgen onder meer vleermuizen ervoor dat het aantal insecten binnen de perken blijft. Een vleermuis eet per nacht wel driehonderd muggen, motjes en kevertjes. De jagende vleermuis is dus heel nuttig. Reden te meer om er zorgvuldig mee om te gaan.

Vleermuistuintelling

Wat vliegt daar in de nacht? Doe op 25 en 26 mei mee aan de Nationale Vleermuistuintelling. Met de Zoekkaart kun je bepalen welke soort er door je tuin vliegt. De kaart is gratis te downloaden via www.zoogdierwinkel.nl

Duurzaam boeren zónder eigen land

De Mobiele Gaard uit Zwiep is een traditioneel boerenbedrijf met een nieuwe kijk op bezit, landbouw en natuur. Alles draait om natuurlijk boeren, met de kennis van vroeger en nu. Eigenaren Stefan Hanstede en Els Hegger beheren land van mensen die in dit idee geloven.

In 2017 startten Els en Stefan met De Mobiele Gaard met vijf varkens op twee stukken land. Inmiddels hebben ze acht verschillende plekken in beheer, totaal zo'n vijftien hectare. Ze houden varkens, schapen, koeien en kippen en verbouwen groenten, fruit, en noten. Altijd in overleg met de eigenaar.

De smaak van vroeger

Doel is het landschap rijker te maken. “We maken een lint van luthofjes waar tongstrelend voedsel en natuurontwikkeling

hand in hand gaan”, vertelt Els. “Er blijken veel mensen te zijn die het geweldig vinden om meer biodiversiteit te creëren op en rond hun erf. Maar ze hebben niet altijd de kennis, tijd of kunde om dit zelf op te pakken.”

De Mobiele Gaard levert inmiddels producten aan drie horecagelegenheden. Particulieren kunnen via de winkel, internet en via een abonnement op pakketten producten kopen. “Het mooiste compliment is als mensen zeggen dat onze producten ‘de smaak van vroeger’ hebben.”

Iedereen kan meedoen

Als je je eigen eetbare landschap wilt beginnen, dan kan De Mobiele Gaard je helpen. Regelmatig organiseren Els en Stefan workshops, cursussen en meeloopdagen.

Meer informatie? Neem een kijkje op www.demobielegaard.nl of stuur een mail naar info@demobielegaard.nl.

Meer info? Kijk op www.lochem.nl

Vijftig tinten groen

Hagen, heggen, houtwallen en poelen maken het landschap afwisselend en rijk. De afgelopen decennia verdwenen veel van deze kleine landschapselementen. De provincie Gelderland en de gemeente willen eigenaren van grond stimuleren om dit weer terug te brengen. Daarom is er een subsidieregeling in het leven geroepen. Er zijn de afgelopen 5 jaar ruim 75 projecten uitgevoerd met ruim 350 deelnemers. Er zijn poelen, singels, boomgaarden, struweelhagen, vrijstaande bomen, houtwallen, knotbomen, kleine vogelbosjes en lanen aangelegd op grond en initiatief van inwoners.

Toevluchtsoorden

Kleine landschapselementen zijn toevluchtsoorden voor zoogdieren, insecten en vogels. Het beste is als ze een netwerk vormen. Dan kunnen dieren ze gebruiken om van het ene naar het ander natuurgebied te komen. Ze vormen ook een bron van voedsel en het zijn broedplaatsen. Ze hebben niet alleen voordelen voor de dieren zelf: Je vindt in kleine landschapselementen ook dieren die plaagsoorten kunnen bestrijden.

De gemeente heeft een subsidieregeling voor het aanleggen van nieuwe landschapselementen. Deze voeren we uit in samenwerking met agrarische natuurvereniging 't Onderholt. www.onderholt.nl.

Voor het beheer en onderhoud kunt u informatie krijgen bij de vereniging van agrarische natuurverenigingen in de Achterhoek: de VALA, www.de-vala.nl.

Tips over weidevogels

Leeuweriken, kwikstaarten, graspiepers: het boerenland was altijd rijk aan weidevogels. Melkveehouders beheren samen een groot deel van het Nederlandse landschap. Bij het platform www.slimmevogels.net kunnen boeren, organisaties en andere belangstellenden terecht met vragen en praktische tips over weidevogels.

Zonnepark als echt park

De aanleg van zonneparken biedt kansen voor de natuur. Struiken en bomen rond de parken zorgen bijvoorbeeld voor een groene aanblik en vormen schuilplekken voor beestjes. De ruimte tussen en onder de panelen biedt ruimte voor bloemenweides en begrazing door schapen. Als gemeente eisen we dat zonneparken de natuur en het landschap versterken. Zo komt er bij het zonnepark Berkelweide beplanting onder de panelen, worden er zaadmengsels verspreid en de oevers van de Berkel blijven natuurvriendelijk. Bij het zonnepark langs het Afleringskanaal is bij de aanleg van het park anderhalve hectare gereserveerd voor natuurontwikkeling. De vergunningen voor deze parken zijn aangevraagd.

Loonwerker Gerrit Boschloo vult zaaimachine met zonnebloemzaad. Foto: Louise Tietge

Snelweg voor de bij

Ook deze zomer zullen er weer zonnebloemlinten rond maisvelden in onze gemeente verschijnen. Dit jaar zaaient 45 boeren 25 kilometer aan zonnebloemen. Dat is niet alleen goed nieuws voor de bijen! Ook vogels en vlinders voelen zich thuis in het bloemenlint. En voor bewoners en recreanten zijn de zonnebloemen een prachtig gezicht.

De zonnebloemen bloeien in de maanden juli en augustus, precies de periode waarin bijen en vlinders minder voedsel kunnen vinden. Bovendien leidt het bloemenlint ze naar nieuwe gebieden, waar ze ook weer stuifmeel en nectar kunnen vinden. "Wilde bijen kunnen het gebruiken als snelweg om zich te verplaatsen", vertelt hobbyimker en docent bijenteelt Ben Som de Cerff, die vanaf het begin betrokken is bij het project. "Mijn ideaal is een vaste strook langs de vele velden landbouwgrond. Landbouw die rekening houdt met natuur zorgt voor meer biodiversiteit en is goed voor de bloemetjes en de bijtjes!", stelt Ben.

Minder plekken waar zomaar bloemen bloeien

Bijen hebben de laatste jaren moeite om stuifmeel en nectar te vinden. Doordat grond steeds efficiënter wordt gebruikt, zijn er minder plekken waar zomaar bloemen bloeien. De gemeente Lochem betaalt mee aan het project, dat een idee is van De Innovatie Coöperatie. In De Innovatie Coöperatie werken boeren

samen aan duurzame vernieuwingen voor landbouw en landschap. Het Lochemse bedrijf ForFarmers zorgt voor zaden.

Gaatjes vullen

Agrarische natuurvereniging 't Onderholt neemt de organisatie van het project over. "De zonnebloemenlinten zijn een goed voorbeeld van een zachtere overgang tussen natuur en landbouw", zegt Anne Leeftang van 't Onderholt. "Dit jaar experimenteren we met ondergewas onder de bloemen. Zo vullen we steeds meer gaatjes en dat is goed voor insecten en andere dieren."

Zoem mee

Ook iets doen om bijen te helpen? Het tuincentrum verkoopt planten, struiken en zaadmengsels die aantrekkelijk zijn voor de insecten. Zo kun je ook in je eigen tuin een bijdrage leveren. Meer informatie is te krijgen via de bijenvereniging in Lochem: www.lochem.bijenhouders.nl

De rijkdom van bloemenweides

Onze gemeente telt zo'n 25 bloemenweides. Dat gaat van grote weides tot smalle stroken. Kruiden krijgen er alle kans en de weides zijn aantrekkelijk voor vlinders, bijen en libellen. Bovendien vinden vogels, egels en muizen er beschutting en voedsel. "Zie het als een volledig ecosysteem", stelt Marco Roelofsen, teamleider bij Circulus-Berkel BuitenRuimte. "Het hooiproces draagt daar verder bij. Na het maaien in augustus laten we het maaisel een paar dagen liggen, zodat het zaad de kans krijgt zich te verspreiden."

Meer dan een weiland

Veel van onze bloemenweides hebben een extra functie. De wei in Epse heeft bijvoorbeeld een kikkerpoel, die in Eefde een mooie beekloop en de weide nabij het Staringcollege zorgt voor regenwaterafvoer. En in Gorsel is de bloemenweide aan de Kozakkenlaan een wadi: een beplante greppel met een doorlatende bodem. Regenwater wordt via de planten en bodem teruggebracht in de natuur en belandt niet in het riool.

Groen is Doen is een uitgave van de gemeente Lochem. Met deze uitgaves zetten we inspirerende, duurzame initiatieven in de kijker. Eerdere edities vind je op www.lochem.nl/afval-natuur-en-milieu/energie/groen-is-doen